

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Deze nota is bedoeld om openbaar gemaakt te worden: **Nee**

Aan

Staatssecretaris

Deadline: 30 maart 2022

nota

Vormgeving maatregel coalitieakkoord 'eigen bijdrage
huishoudelijke hulp'

TER BESLISSING

5.1.2e

Directie Maatschappelijke
Ondersteuning

5.1.2e

Opgesteld door

5.1.2e

5.1.2e @minvws.nl

Datum

17 februari 2022

Kenmerk

325915-1025276-DMO

Uw kenmerk

Zaaknummer

Bijlage(n)

0

1. Aanleiding

In het coalitieakkoord is de maatregel 'eigen bijdrage huishoudelijke hulp' opgenomen. In deze nota zijn verschillende afwegingspunten die samenhangen met de uitwerking van deze maatregel nader uitgewerkt. Er wordt een apart overleg met u ingepland om op basis van deze nota op hoofdlijnen de richting met elkaar te bepalen voor de verdere uitwerking en de start van het wetgevingstraject. Daarna volgt nog aparte startnota en een gedetailleerdere beslisnota, op basis waarvan definitieve besluitvorming kan plaatsvinden.

Omdat in het coalitieakkoord een passage is opgenomen over het tegengaan van de stapeling van zorgkosten wordt de minister van VWS door directie Zorg geïnformeerd over dit traject. De invoering van een eigen bijdrage voor huishoudelijke hulp zorgt namelijk voor een toename van de stapeling van zorgkosten en staat haaks op de passage uit het coalitieakkoord, zie verder p.3.

2. Geadviseerd besluit

De volgende afwegingspunten (welke puntsgewijs nader uiteengezet worden onder '4. Toelichting') leggen we aan u voor:

1. De geformuleerde probleemanalyse: kunt u zich hierin vinden?
2. De uitwerkingsvarianten: hoe kijkt u aan tegen (1) een lineaire eigen bijdrage (2) een getrappt abonnementstarief of (3) (als alternatief) een aanscherping van de toegang? Wij adviseren in te zetten op de lineaire variant omdat dit naar verwachting het meest eerlijk wordt ervaren, aangezien de inkomensafhankelijkheid dan geleidelijk toeneemt. Daarnaast zorgen aanpassingen in inkomen en vermogen (en eventueel gebruik) bij een lineaire variant voor relatief kleine aanpassingen van de eigen bijdrage. Bij een getrappt abonnementstarief zullen deze aanpassingen voor een kleinere groep cliënten juist veel grotere effecten op de eigen bijdrage hebben. Bij de lineaire variant (en ook voor een getrappt abonnementstarief) ligt het ons inziens voor de hand om de uitvoering bij het CAK te beleggen. Bij een aanscherping van de toegang ligt het meer voor de hand te verkennen of gemeenten dit zelf uit kunnen voeren.
3. De taakstellende besparing in het regeerakkoord: wij stellen voor in de uitwerking vooralsnog uit te gaan van de taakstellende reeks in het regeerakkoord van €80 mln en niet van een hogere taakstelling om gemeenten tegemoet te komen.

4. De reikwijdte van de maatregel: wij stellen voor te verkennen of de maatregel breder kan worden uitgewerkt dan enkel voor de huishoudelijke hulp.
5. De koppeling van de eigen bijdrage met het gebruik (speelt enkel in variant 1 en 2): voorgesteld wordt om – voorlopig – een systematiek die onafhankelijk is van gebruik als uitgangspunt te kiezen én te kiezen voor het bewaken van de kostprijs (zodat deze niet wordt overschreden). Daarbij zal in acht moeten worden genomen in hoeverre die systematiek evenredig uitwerkt voor cliënten. De komende periode zullen de implicaties hiervan met CAK en gemeenten worden uitgewerkt. Kunt u zich vinden in dit voorstel?
6. De samenloop (speelt enkel in variant 1 en 2): voorgesteld wordt om als uitgangspunt voor uitwerking van de maatregel te hanteren dat bij samenloop de hoogste bijdrage voorliggend is, hetgeen betekent dat bij samenloop met andere Wmo voorzieningen waar het abonnementstarief op van toepassing is altijd alleen de eigen bijdrage voor huishoudelijke hulp wordt betaald. Ook hiervan zullen de implicaties tijdens de verdere uitwerking in beeld worden gebracht en gewogen. Stemt u in met dit voorstel?
7. Vrijstelling niet AOW gerechtigde meerpersoonshuishoudens: Beleidsmatig vinden wij het wenselijk om deze vrijstelling ongedaan te maken. Bent u bereid om met de coalitie te verkennen of de vrijstelling voor niet-AOW gerechtigde meerpersoonshuishoudens kan worden afgeschaft met oog voor de totale koopkracht voor deze groep?
8. Indexatie: momenteel wordt het abonnementstarief niet jaarlijks geïndexeerd. Omdat de tarieven van Wmo-voorzieningen wel jaarlijks worden geïndexeerd, ligt het ons inziens voor de hand om zowel het abonnementstarief (per 2023) als de eigen bijdrage huishoudelijke hulp (per 2025) ook jaarlijks te gaan indexeren. Deze afweging dient echter in samenhang met indexatie in andere domeinen gemaakt te worden omdat dit mogelijk een knop is voor koopkrachtreparatie. De afgelopen jaren zijn de eigen bijdragen in de Wlz en Zvw geïndexeerd. Op dit moment wordt bezien of de eigen bijdrage in de Wlz en Zvw opnieuw zal worden geïndexeerd. U ontvangt op korte termijn een nota met een definitief advies over de indexatie voor alle domeinen (inclusief het abonnementstarief en de eigen bijdrage huishoudelijke hulp).

Datum
31 januari 2022

Kenmerk

NB. In overleg met uw team is voorgesteld om uw zienswijze t.a.v. deze afwegingspunten in uw Periodiek Overleg met DMO van 5 april a.s. nader te bespreken.

3. Kernpunten

Ten tijde van de invoering is bij de raming van het abonnementstarief rekening gehouden met een extra toestroom naar de Wmo (aanzuigende werking) a.g.v. deze maatregel. Op basis van de recente monitor over het jaar 2020 (publicatie najaar 2021) is gebleken dat de daadwerkelijke kosten van deze aanzuigende werking hoger zijn dan was ingeschat. In 2020 bedroeg de 'overschrijding' slechts € 20 mln, echter is het reëel om te veronderstellen dat de extra toestroom ook in 2021 en 2022 (deels) doorzet. Volgens huidige inschatting bedraagt de overschrijding vanaf 2022 jaarlijks € 110 mln¹. De voormalig minister van VWS heeft richting de Tweede Kamer aangegeven dat o.b.v. de laatste monitor aanvullende maatregelen (financieel en/of inhoudelijk) nodig zijn. Besluitvorming hierover is overgelaten aan het nieuwe kabinet.

In het coalitieakkoord is onderstaande tekst opgenomen:

¹ Dit is berekend m.b.v. aannames gebaseerd op de ontwikkelingen in 2019 en 2020.

'Het abonnementstarief heeft geleid tot een beperking van stapeling van zorgkosten en is transparant en eenvoudig in de uitvoering. Door stijgend gebruik van de huishoudelijke hulp staat de beschikbaarheid van voorzieningen onder de Wmo onder druk. Daarom werken we naar een eerlijkere eigen bijdrage voor de huishoudelijke hulp met landelijke normen en met oog voor betaalbaarheid van lage- en middeninkomens. Hierdoor blijven hulp en ondersteuning beschikbaar.'

Datum
31 januari 2022

Kenmerk

En in de budgettaire toelichting:

'Er komt een eerlijke bijdrage voor de huishoudelijke hulp in de Wmo, met landelijke normen en met oog voor betaalbaarheid van lage- en middeninkomens.'

Eigen bijdrage hh	2022	2023	2024	2025	Struc.
Totaal	-	10	10	-80	-80
w.v. Besparing gemeentefonds (eigen bijdragen+gedrageseffect)	-	-	-	-95	-95
w.v. uitvoeringskosten CAK	-	10	10	15	15

Met deze maatregel wordt een inkomensafhankelijke eigen bijdrage geïntroduceerd voor de huishoudelijke hulp naast het abonnementstarief voor overige Wmo-maatwerkvoorzieningen². Het abonnementstarief voor overige Wmo-maatwerkvoorzieningen blijft ongewijzigd (m.u.v. eventuele keuzes over reikwijdte, indexatie en niet AOW gerechtigde meerpersoonshuishoudens, zie hieronder).

4. Toelichting

1. Probleemanalyse eigen bijdrage huishoudelijke hulp

De noodzaak voor de in het coalitieakkoord opgenomen maatregel komt voort uit de aanzuigende werking die het abonnementstarief heeft gehad op het beroep op met name de huishoudelijke hulp onder midden en hoge inkomens. De invoering van het abonnementstarief heeft tot gevolg gehad dat het gebruik van met name huishoudelijke hulp sterk is gegroeid. Bij de invoering van het abonnementstarief is weliswaar rekening gehouden met een aanzuigende werking, maar met de daadwerkelijke stijging in het gebruik van de huishoudelijke hulp is de raming van de kosten van het abonnementstarief in 2020 overschreden. Doordat de uitgaven aan de huishoudelijke hulp sterk zijn gestegen (zeker voor de middeninkomens), komen de budgetten voor andere Wmo-voorzieningen onder druk te staan en komt de financiële houdbaarheid van de Wmo 2015 als geheel daarmee in het geding.

Daar komt bij dat schoonmaaktaken bij huishoudelijke hulp meestal worden overgenomen van een burger met een ondersteuningsbehoefte en grotendeels vergoed, terwijl particuliere schoonmaak door veel mensen volledig zelf wordt betaald. Dit wordt door sommigen als oneerlijk ervaren. Daarbij wordt vooral betoogd dat burgers met een midden of hoog inkomen, ook als zij een ondersteuningsbehoefte hebben, goed in staat zijn om zelf een huishoudelijke hulp te betalen of hier in ieder geval een inkomensafhankelijke bijdrage voor te betalen. Andere burgers die soms op grond van specifieke

² Het abonnementstarief is van toepassing om Wmo-maatwerkvoorzieningen en algemene voorzieningen met een duurzame hulpverleningsrelatie.

omstandigheden (drukke baan, jonge kinderen, etc.) een beroep doen op een schoonmaakhulp, moeten deze hulp ook volledig zelf betalen. De ervaren oneerlijkheid is met de invoering van het abonnementstarief gegroeid. Dit komt vooral omdat de hoogste inkomens nu ook slechts 19 euro per maand betalen voor huishoudelijke hulp (waaronder schoonmaak van het huis) op grond van de Wmo 2015, ook als zij voorheen volledig zelf een schoonmaakhulp betaalden.

Datum
31 januari 2022

Kenmerk

Risico (bredere probleemanalyse stapeling zorgkosten):

In het coalitieakkoord worden naast de invoering van een aparte eigen bijdrage voor de huishoudelijke hulp meerdere maatregelen getroffen op het gebied van eigen betalingen:

- Het eigen risico wordt slimmer en betaalbaarder en de hoogte van het verplicht eigen risico wordt tot en met 2025 bevroren.
- Het introduceren van een eigen bijdrage voor Jeugd.
- Daarnaast wil het kabinet de stapeling van eigen bijdragen monitoren en tegengaan, bijvoorbeeld door maximering van de eigen betalingen bij het geneesmiddelenvergoedingssysteem (GVS)

Het invoeren van een inkomensafhankelijke bijdrage voor huishoudelijke hulp draagt bij aan de stapeling van zorgkosten. Daarom staat de maatregel haaks op de in het coalitieakkoord opgenomen maatregelen van het monitoren en tegengaan van stapeling van eigen bijdragen. Hetzelfde geldt voor de beoogde introductie van een eigen bijdrage voor Jeugd. Het tegengaan van stapeling zal dan bereikt moeten worden door aanvullende maatregelen naast het slimmer en betaalbaarder maken van het eigen risico.

Keuze 1: Kunt u zich vinden in de geformuleerde probleemanalyse?

2. Varianten voor uitwerking: lineaire eigen bijdrage, getrappt abonnementstarief en (als alternatief) een toets op inkomen bij de toegang

Introductie huidige eigen bijdrage regelingen Wlz en Wmo 2015

Binnen de zorg zijn verschillende soorten eigen bijdrage regelingen. In de Wlz zijn 2 soorten lineaire eigen bijdragen: een lage en een hoge eigen bijdrage. De lage eigen bijdrage geldt wanneer men zorg thuis ontvangt. De hoge eigen bijdrage geldt wanneer men langer dan 4 maanden is opgenomen in een instelling voor langdurige zorg en er geen sprake is van een uitzonderingssituatie (zoals bijv. wel het geval is als er sprake is van een thuiswonende partner, dan betaalt men namelijk de lage eigen bijdrage). De berekening van de eigen bijdrage voor Wlz-zorg wordt gedaan op basis van inkomen, vermogen, leeftijd, huishoudsamenstelling en leveringsvorm.

Voor beschermd wonen, dat onder de Wmo valt, geldt dezelfde eigen bijdrage regeling als in de Wlz. Voor maatschappelijke opvang en vrouwenopvang kan de gemeente een eigen bijdrage vragen en heeft het CAK geen rol in de vaststelling en inning. Voor de vaststelling en inning van de eigen bijdrage voor maatschappelijke opvang en vrouwenopvang zijn beperkt nadere regels gesteld.

Voor de overige Wmo-voorzieningen (maatwerkvoorzieningen en algemene voorzieningen met een duurzame hulpverleningsrelatie) geldt momenteel het abonnementstarief. De hoogte van het abonnementstarief is onafhankelijk van

inkomen, vermogen en zorggebruik. Wel kunnen lage inkomens worden uitgezonderd van de verplichting tot betalen van een bijdrage of kan bij bepaalde voorzieningen geen eigen bijdrage worden gevraagd. Voor algemene voorzieningen zonder een duurzame hulpverleningsrelatie³ zijn geen nadere regels gesteld.

Datum
31 januari 2022

Kenmerk

Ruimte regeerakkoord

De tekst in het coalitieakkoord laat ruimte voor de precieze uitwerking van de maatregel. De besparing van structureel € 80 mln is taakstellend opgelegd en kan worden bereikt door aan verschillende parameters te draaien zoals de hoogte van de eigen bijdrage en de grenzen van het bijdrageplichtig inkomen⁴ waarna een hoger tarief geldt (in het geval van een getrapte abonentstarief) of de eigen bijdrage lineair oploopt met het bijdrageplichtig inkomen (in het geval van een lineaire eigen bijdrage)

Varianten en uitvoering

De maatregel kan worden uitgewerkt via een (A) lineaire eigen bijdrage, (B) getrapte abonentstarief of (C) (als alternatief) een toets op inkomen bij de toegang tot de Wmo 2015. In de bijlage zijn verschillende varianten voor een getrapte en lineaire eigen bijdrage uitgewerkt met o.a. verschillende inkomensgrenzen en hoogten van eigen bijdragen. Alle berekeningen zijn gemaakt op prijspeil 2021 en de genoemde bedragen zijn voorlopig. Zodra meer keuzes ten aanzien van de vormgeving zijn gemaakt worden ook de inkomenseffecten nader uitgewerkt.

Zowel de lineaire als de getrapte variant zijn inkomen- en vermogens afhankelijk: Daarom ligt het voor beide varianten naar onze mening voor de hand om de uitvoering bij het CAK te beleggen. Dit sluit aan bij de huidige taken van het CAK t.a.v. het vaststellen en innen van reeds bestaande eigen bijdragen Wmo. Bovendien is het doelmatiger dan bij 345 gemeenten. Daarnaast kunnen zij in deze rol de anticumulatie tussen eigen bijdrage Wmo en Wlz goed volgen: wettelijk is geregeld dat in geval een huishouden zowel gebruik maakt van Wmo als Wlz geen dubbele eigen bijdrage betaalt (maar enkel de Wlz bijdrage). Nu ook binnen de Wmo de samenloop tussen de eigen bijdrage huishoudelijke hulp en het abonentstarief voor overige voorzieningen moet worden bewaakt, ligt het helemaal voor de hand om deze taak aan het CAK te geven.

Risico: situatie CAK

Het CAK bevindt zich momenteel in een meerjarig verandertraject (waaronder een groot ICT traject), waarbij de afspraak is gemaakt dat VWS terughoudend zal zijn met de verstrekking van nieuwe taken. Bij de invoering van het abonentstarief zijn er grote ICT problemen geweest bij het CAK. De invoering is als gevolg daarvan ongeveer een jaar vertraagd en de uitvoering was aanzienlijk duurder dan vooraf was ingeschat. Een lopende aanpassing rondom eigen bijdrage beschermd wonen loopt momenteel wel volgens planning. Kortom, een extra regeling voor het CAK vergt dus grote zorgvuldigheid en ruime implementatietijd. Van belang te noemen is dat de invoeringstermijn van deze

³ Bij een duurzame hulpverleningsrelatie gaat het om algemene voorzieningen waar(bij) er in belangrijke mate sprake is van persoonlijke hulpverlening (en waarbij arbeid verreweg de grootste kostencomponent is), en; de continuïteit van de band tussen cliënt en hulpverlener belangrijk is voor de ondersteuning van de cliënt, en; langdurig gebruik van wordt gemaakt.

⁴ Het bijdrageplichtig inkomen is gebaseerd op het verzamelinkomen en een deel van vermogen (via de vermogensinkomensbijtelling (VIB)).

maatregel tijdens de formatie is getoetst bij het CAK (dit geldt overigens niet voor de eigen bijdrage Jeugd). Op basis van een uitvoeringstoets zal definitief moeten blijken of invoering per 2025 haalbaar wordt geacht. Vooruitlopend op een formele uitvoeringstoets worden al contouren van de uitwerking met CAK besproken en op hoofdlijnen worden beoordeeld op uitvoerbaarheid.

Datum
31 januari 2022

Kenmerk

A. Lineaire eigen bijdrage huishoudelijke hulp

In deze variant wordt naast het huidige abonnementstarief voor overige Wmo-maatwerkvoorzieningen wordt voor de huishoudelijke hulp een eigen bijdrage ingevoerd die vanaf een bepaald bijdrageplichtig inkomen lineair toeneemt (zie onderstaand plaatje ter illustratie). Lage inkomens blijven een eigen bijdrage van € 19 betalen en vanaf een bepaald bijdrageplichtig inkomen betalen cliënten een inkomensafhankelijke bijdrage. Voor deze variant geldt dat het CAK via de Belastingdienst periodiek een toets zal moeten uitvoeren op het bijdrageplichtig inkomen om de hoogte van de eigen bijdrage te kunnen vaststellen.

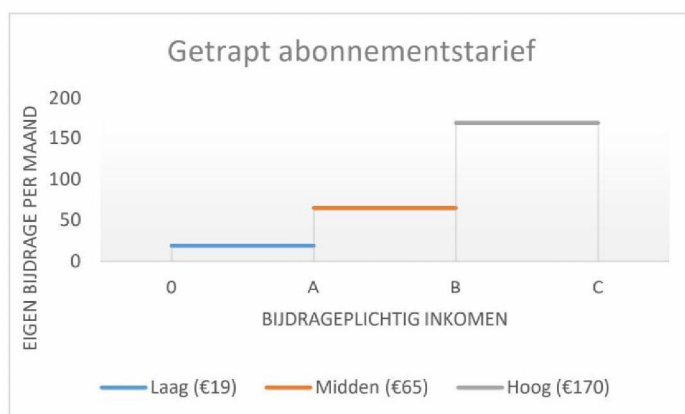
B. Getrapt abonnementstarief huishoudelijke hulp

Naast het huidige abonnementstarief van € 19 per maand wordt een hoog (en een middelhoog) abonnementstarief toegevoegd voor de huishoudelijke hulp. Lage inkomens blijven de maximale eigen bijdrage van € 19 betalen, voor midden en hoge inkomens zal een hogere bijdrage gaan gelden. Het hoge tarief wordt vastgesteld op een niveau dat marktconform is (de kostprijs voor particuliere hulp in het huishouden) om te voorkomen dat mensen met hoge inkomens te makkelijk gebruik maken van deze collectieve voorziening terwijl ze zelf ook financieel in staat zijn om huishoudelijke hulp te betalen. Voorlopig wordt voor het hoge abonnementstarief uitgegaan van €170 per maand (o.b.v. 2,5 uur per week tegen €16 per uur in prijspeil 2022). In afstemming met het veld zal nog worden vastgesteld of de €170 per maand een marktconform tarief voor het jaar 2025 is. De hoogte van de eigen bijdrage voor de middengroep betreft een beleidskeuze. In onderstaand voorbeeld is de hoogte van de bijdrage vastgesteld op 65 euro per maand, in de bijlage zijn ook subvarianten opgenomen van 60 en 70 euro per maand. Voor deze variant geldt, net als voor de lineaire variant, dat het CAK via

de Belastingdienst een toets zal moeten uitvoeren op het bijdrageplichtig inkomen om de hoogte van de eigen bijdrage te kunnen vaststellen.

Datum
31 januari 2022

Kenmerk

C. Alternatief: aanscherping van de toegang door inkomensgrens huishoudelijke hulp

Als alternatieve uitwerking kan worden overwogen om de taakstellende besparing niet via de eigen bijdrage te laten verlopen, maar via aanscherping van de toegang tot de Wmo 2015 door een inkomensgrens voor huishoudelijke hulp te introduceren. Cliënten boven deze inkomensgrens worden dan geacht zelf huishoudelijke hulp te organiseren en te betalen, indien zij niet meer zelfredzaam zijn. Hiermee wordt afgeweken van de tekst in het coalitieakkoord. Deze variant gaat, ten opzichte van de andere varianten, directer in op het tegengaan van aanzuigende werking: mensen met een hoger inkomen ontvangen dan geen huishoudelijke hulp vanuit de Wmo omdat ze deze zelf kunnen betalen. Dit voorkomt dat zij alsnog kiezen voor hulp vanuit de Wmo omdat de kosten iets lager of gelijk zijn aan de kosten op de private markt. De uitvoering zal met name terechtkomen bij de gemeenten omdat zij de toets op inkomen en vermogen doen. Het CAK wordt dus niet belast met deze maatregel. Deze variant legt een grotere uitvoeringslast bij gemeenten omdat zij de toets op inkomen en vermogen doen en het is de vraag of gemeenten daar voldoende toe in staat zijn. Wel is een voordeel van deze variant dat de bestaande eigen bijdrage systematiek (abonnementsstarief) in de Wmo niet verder wordt gecompliceerd. Met deze alternatieve uitwerking wordt wel afstand genomen van een van de fundamentele uitgangspunten van de huidige wet, namelijk dat deze voor iedereen met een beperking in de zelfredzaamheid toegankelijk moet zijn, ongeacht het inkomen.

De toegankelijkheid van de Wmo kan worden vergroot als gemeenten wel voorzien in de bemiddeling naar een passende voorziening. Daarnaast bestaat het risico dat er een beperkte groep cliënten (ondanks dat ze financieel in staat zouden moeten zijn huishoudelijke hulp te organiseren) vanwege andere redenen toch niet in staat zijn dit te doen. Er is dan een kans dat deze cliënten uitstromen naar andere en duurdere vormen van zorg, zoals naar een verpleeghuis waardoor het effect op de collectieve zorguitgaven ondanks de beperkte omvang van de groep cliënten toch hoog uitvalt.

In geval u deze alternatieve variant wilt overwegen, kan deze worden meegenomen in de nadere uitwerking.

Voor en nadelen bij de varianten en toelichting van ons advies

Datum
31 januari 2022

Kenmerk

De lineaire variant heeft ten opzichte van de andere varianten de volgende voordelen:

- **Eerlijkheid:** in de lineaire variant loopt de inkomensafhankelijkheid vanaf een bepaald punt geleidelijk op. Met andere woorden: als het bijdrageplichtig inkomen van een cliënt boven dat punt groeit, gaat de eigen bijdrage met een percentage van de toename van het bijdrageplichtig inkomen omhoog (in de varianten in de bijlage wordt uitgegaan van een marginaal tarief van 10%, zie voorbeeld 1). Dat wordt naar onze verwachting het meest eerlijk gevonden. Bij de getrapte variant loopt het de bijdrage getrapd op. Dat wordt naar onze inschatting op de 'randen van de treden' als zeer oneerlijk ervaren (zie voorbeeld 2). Bij de alternatieve variant wordt er een harde inkomenslijn tussen 'wel' en 'geen' huishoudelijke hulp op grond van de Wmo 2015 getrokken. Dat wordt naar onze inschatting als het minst eerlijk ervaren.
 - *Voorbeeld 1 (lineaire eigen bijdrage):* een alleenstaande aow-er met een bijdrageplichtig inkomen (boven het omslagpunt) ervaart een stijging van inkomen met € 100 per jaar. Dit betekent een stijging van de eigen bijdrage van € 10 per jaar (bij een marginaal tarief van 10%).
 - *Voorbeeld 2 (getrapte eigen bijdrage):* een alleenstaande aow-er ervaart een toename van € 100 van het bijdrageplichtig inkomen, waardoor hij niet langer het lage tarief maar het midden tarief gaat betalen. Afhankelijk van de varianten (zie bijlage) stijgt de eigen bijdrage per maand hierdoor met € 40 - € 50, en de eigen bijdrage per jaar met € 490 - € 610. Netto is de cliënt slechter af na de stijging van het inkomen.
- **Stapelning van zorgkosten:** de lineaire variant kan, ten opzichte van de andere twee varianten, gedetailleerder worden vormgegeven per inkomenscategorie, waardoor ook gedetailleerder kan worden gestuurd op de stapeling van zorgkosten. Bij het getrapte abonnementstarief kan ook worden gestuurd op de stapeling van zorgkosten, maar enkel per categorie. Bij de alternatieve variant kan enkel met de inkomensgrens worden geschoven waarboven cliënten geen huishoudelijke hulp meer ontvangen. Strikt gezien is er dan voor cliënten die boven deze grens vallen geen stapeling van zorgkosten (want zij ontvangen geen zorg meer), maar feitelijk gezien is hier natuurlijk wel sprake van omdat zij hun huishoudelijke hulp dan volledig zelf moeten betalen. In de praktijk wordt overigens niet op deze manier gestuurd op de stapeling van zorgkosten.
- **Voorspelbaarheid:** de eigen bijdrage in de alternatieve variant is, ten opzichte van de andere twee varianten het beste voorspelbaar. De getrapte variant scoort op dit punt ook voor een grote groep cliënten goed. Voor cliënten die aan de randen van de traptreden zitten is de voorspelbaarheid minder goed. De lineaire eigen bijdrage scoort op dit punt het slechtste. Voor cliënten met een bijdrageplichtig inkomen boven het omslagpunt in de tabel, is het lastig te voorspellen welke bijdrage zij precies moeten betalen.
- **Herstelfacturen:** er moeten in de lineaire variant ten opzichte van het getrapd abonnementstarief meer herstelfacturen worden verstuurd als de eigen bijdrage bij een verandering in het bijdrageplichtig inkomen of het gebruik (als er voor de uitwerking gekozen wordt vóór een koppeling met gebruik) wijzigt. De herstelfacturen binnen deze variant zullen dan naar verwachting

wel een stuk minder hoog uitvallen dan bij het getrapte abonnementstarief. Als er niet gekozen wordt voor een koppeling met gebruik (onze voorkeur) in de uitwerking van de eigen bijdrage voor de huishoudelijke hulp, speelt dit argument naar verwachting slechts een zeer beperkte rol. Dan zouden herstelfactoren alleen optreden bij een wijziging in bijdrageplichtig inkomen. CAK geeft aan dat er nu nauwelijks correcties op de inkomens en vermogensgegevens van de Belastingdienst zijn omdat deze gegevens al definitief zijn vastgesteld (het betreft inkomens- en vermogensgegevens over het jaar t-2). Bij de alternatieve variant (toets op inkomen bij toegang) spelen herstelfacturen geen rol, omdat de cliënten boven de het vastgestelde bijdrageplichtig inkomen geen huishoudelijke hulp op grond van de Wmo 2015 krijgen en daar dus ook geen eigen bijdrage voor betalen. Deze variant scoort op dit punt het beste.

Datum
31 januari 2022

Kenmerk

- **Uitvoerbaarheid:** de beoordeling op dit punt is deels afhankelijk van de andere keuzes in de uitwerking (bijvoorbeeld wel/geen koppeling aan gebruik of kostprijbewaking). De lineaire eigen bijdrage en het getrapte abonnementstarief leveren beiden een nieuw complex verandertraject en een nieuwe taak voor het CAK op. Op uitvoerbaarheid door het CAK scoren deze variant en het getrapte abonnementstarief gelijk. Beiden vergen een periodieke toets op inkomen en vermogen. Bij de alternatieve variant speelt dit nadeel, als gekozen wordt voor een uitvoering door gemeenten en dit ook mogelijk blijkt te zijn, niet. Daar staat dan wel tegenover dat dan voor gemeenten een forse extra uitvoeringslast ontstaat omdat er bij de toegang tot de huishoudelijke hulp per gemeente een toets op inkomen en vermogen moet worden ingericht. Het is nog niet duidelijk of gemeenten hiertoe in staat zijn. Bezien zal moeten worden of de bewijslast voor inkomen en vermogen bij de cliënt wordt neergelegd (in het keukentafelgesprek) of dat dit via een koppeling tussen gemeenten en Belastingdienst tot stand wordt gebracht.

Waarom de lineaire variant onze voorkeur heeft:

Alle varianten hebben voordelen en nadelen en de beoordeling van de varianten is uiteindelijk afhankelijk van een weging hiervan. De lineaire variant heeft voor ons de voorkeur boven het getrapte abonnementstarief, omdat het getrapte abonnementstarief naar onze mening grote gevolgen heeft voor groepen cliënten die met hun bijdrageplichtig inkomen tegen de 'randen van de traptreden' aan zitten. Voor die groepen kan een kleine verhoging van het bijdrageplichtig inkomen (bijvoorbeeld door loonindexatie) of een eventuele correctie hiervan grote financiële consequenties hebben. Dit kan leiden tot vreemde situaties zoals in de eerder genoemde voorbeelden beschreven. Als cliënten hier mee te maken krijgen en daar dan ook nog een stapelfactuur voor zouden (alleen relevant bij keuze vóór koppeling gebruik) ontvangen, kan dit cliënten in de financiële problemen brengen. De voordelen van de getrapte variant, namelijk een betere voorspelbaarheid van de eigen bijdrage en minder stapelfacturen (alleen relevant bij keuze vóór koppeling gebruik), wegen naar onze mening niet tegen op tegen dit nadeel.

De alternatieve variant heeft als grote voordelen dat de bestaande eigen bijdragesystematiek niet extra wordt belast en dat CAK er in deze variant geen extra taak bij hoeft te krijgen. Voor ons valt deze variant af omdat met deze ingreep een ondersteuningsvorm binnen de Wmo 2015 voor de groep boven de vastgestelde inkomens volledig wordt dichtgezet op basis van inkomen. Daarmee zou een van de hoofdprincipes binnen de Wmo 2015 (toegankelijkheid voor

iedereen met een beperking) worden gewijzigd, tenzij je bemiddeling als een voorziening in de Wmo beschouwd. Als wordt vastgehouden aan de besparing van 80mln, bepaalt deze besparing bij welk inkomen de grens moet worden gelegd. Verwachting is dat door die grens, gezien het gering aantal hoge inkomens, dan ook een significant deel van de middeninkomens geen toegang meer zal hebben tot huishoudelijke hulp op grond van de Wmo 2015. Het effect voor cliënten die dan bij een inkomensstijging opeens geen recht meer op Wmo-ondersteuning hebben, is nog een stuk extremer dan bij het getrapte abonnementstarief. Bepaalde middeninkomens gaan dan van een eigen bijdrage van 19 euro per maand naar een situatie waarin zij de hulp bij het huishouden volledig zelf moeten betalen(dit geldt overigens ook voor hoge inkomens onder variant A en B). Dat achten wij ongewenst.

Datum
31 januari 2022

Kenmerk

3. Besparing: €80 mln of meer

De budgettaire reeks die in het coalitieakkoord is benoemd betreft een taakstellende besparing van structureel € 80 mln. Deze taakstelling kan worden bereikt door o.a. de hoogte van eigen bijdrage of de grenzen aan het bijdrageplichtig inkomen hierop aan te passen. De voorgestelde maatregel levert pas op zijn vroegst in 2025 een besparing op (vanwege wetswijziging en implementatietermijn). Het nieuwe kabinet heeft er niet voor gekozen om in de tussenliggende jaren aanvullende compensatie aan gemeenten te bieden, ondanks het feit dat de kosten voor het abonnementstarief in 2020 hoger waren dan was verwacht. In 2020 bedroeg de overschrijding ca € 20 mln, dit loopt op basis van de huidige inschatting op tot jaarlijks ca. € 110 mln in 2022, 2023 en 2024. De VNG is van mening dat zij onvoldoende zijn gecompenseerd voor het abonnementstarief. VWS zal proberen om aanvullende middelen te claimen bij de voorjaarsbesluitvorming. Mocht dat niet lukken dan kan overwogen worden om met deze maatregel structureel een grotere besparing te genereren, die niet volledig wordt ingeboekt op het gemeentefonds om gemeenten hierin tegemoet te komen. Hiervoor is afstemming met FIN en BZK noodzakelijk. In de uitwerking zal dit betekenen dat een grotere groep cliënten met huishoudelijke hulp negatieve inkomenseffecten zal ervaren als gevolg van deze maatregel.

4. Reikwijdte: alleen huishoudelijke hulp of breder

Deze maatregel ziet – op basis van het coalitieakkoord – enkel op de huishoudelijke hulp. Hiermee ontstaat er een extra eigen bijdrage-systematiek binnen de Wmo. Argumentatie om deze maatregel enkel voor de huishoudelijke hulp te laten gelden is dat de aanzuigende werking van het abonnementstarief voor het grootste deel bij de huishoudelijke hulp zit. Daarnaast betreft de huishoudelijke hulp een relatief eenvoudige voorziening waarbij cliënten vaak ook zelf in staat zijn om dit te organiseren. Ook kan worden betwist of het wenselijk en eerlijk is dat cliënten die financieel zelfredzaam zijn tegen een laag tarief gebruik kunnen maken van de huishoudelijke hulp.

Overwogen kan worden om de maatregel, in afwijking van het regeerakkoord, (1) ook op woningaanpassingen en hulpmiddelen of (2) voor alle Wmo maatwerkvoorzieningen van toepassing te laten zijn. Hoewel we bij de huishoudelijke hulp het grootste effect hebben gezien van de aanzuigende werking als gevolg van het abonnementstarief, zien we dit in mindere mate ook bij hulpmiddelen en woningaanpassingen. De totale aanzuigende werking bedraagt in 2020 € 230 mln, waarvan € 208 mln is toe te schrijven aan de huishoudelijke hulp en € 22 mln aan 'Hulpmiddelen en diensten'. Met name

woningaanpassingen zijn over het algemeen door cliënten zelf minder eenvoudig te organiseren en te financieren. Het voordeel van verbreding naar de hele Wmo is dat voor de verschillende maatwerkvoorzieningen dezelfde systematiek van toepassing is. Verbreding naar de hele Wmo betekent dat het hele abonnementstarief wordt vervangen door de nieuwe regeling en levert o.b.v. een eerste inschatting € 15 tot € 25 mln extra op. Een nadeel is uiteraard dat het wederom bij zal dragen aan de stapeling van eigen bijdragen terwijl in het regeerakkoord het voornemen is opgenomen om deze tegen te gaan.

Datum
31 januari 2022

Kenmerk

5. Hoogte eigen bijdrage wel of niet afhankelijk van gebruik (speelt enkel bij variant 1 en 2)

Bij het abonnementstarief is de eigen bijdrage vastgesteld op € 19 per maand ongeacht het aantal uren ondersteuning dat wordt afgenomen. De hoogte van de eigen bijdrage is daarmee onafhankelijk van het gebruik van de voorziening (iemand die wekelijks 5 uur Wmo-ondersteuning ontvangt betaalt evenveel als iemand die 1 uur Wmo-ondersteuning ontvangt). Dit maakt de uitvoering van het opleggen van de eigen bijdrage eenvoudiger. Vóór 2019 was de eigen bijdrage in de Wmo naast inkomen en vermogen ook afhankelijk van het gebruik. De eigen bijdrage kon pas worden opgelegd zodra gegevens van zorgaanbieders over de mate van gebruik bij het CAK waren aangeleverd. Dit leidde tot veel vertraging en stapelfacturen (dit zijn facturen over meerdere perioden die bij de cliënt op de mat vallen). Bij de vormgeving van de eigen bijdrage voor huishoudelijke hulp is de vraag of het wenselijk is om de eigen bijdrage al dan niet afhankelijk te maken van het gebruik. Daarbij zal in acht moeten worden genomen in hoeverre die systematiek evenredig uitwerkt voor cliënten.

Ter voorkoming van complexiteit in de uitvoering en stapelfacturen kan overwogen worden om de eigen bijdrage voor huishoudelijke hulp los te koppelen van het gebruik. Nadeel hiervan is echter dat – in geval slechts in beperkte mate gebruik wordt gemaakt (bijv 1 uur per maand) – de bijdrage relatief hoog kan uitvallen (afhankelijk van het bijdrageplichtig inkomen) en ook hoger kan zijn dan de werkelijke kostprijs (hetgeen nu wettelijk niet is toegestaan). De cliënt kan uiteraard altijd bezien of het zelf organiseren van huishoudelijke hulp voordeliger uitpakt voor zijn/haar specifieke situatie. Bovenstaande geldt enkel voor de midden en hoge inkomens, lage inkomens betalen nooit meer dan €19 per maand.

Een ander argument om de eigen bijdrage onafhankelijk te maken van gebruik is het moment van facturatie. Het huidige abonnementstarief factureert de eigen bijdrage in de maand over de maand waarin de ondersteuning wordt ontvangen (in januari ontvangt een Wmo-cliënt de factuur over januari). Indien wordt gekozen voor een koppeling met gebruik zal de facturatie minimaal twee maanden later zijn (in maart ontvangt de Wmo-cliënt de factuur over de maand januari). Omdat het wenselijk is om bij samenloop tussen de eigen bijdrage huishoudelijke hulp en het abonnementstarief voor overige Wmo-voorzieningen geen dubbele eigen bijdrage te betalen dient deze samenloop gecontroleerd te worden door het CAK (zie 7 samenloop). Dit leidt er toe dat zowel voor de eigen bijdrage huishoudelijke hulp als voor het abonnementstarief voor overige Wmo-voorzieningen de eigen bijdrage pas twee maanden later kan worden gefactureerd, waardoor de cliënt pas laat duidelijkheid krijgt over de hoogte van de eigen bijdrage. Indien wordt gekozen voor een systematiek onafhankelijk van gebruik dan is dit ook in lijn met de eigen bijdrage in de Wlz.

Datum
31 januari 2022
Kenmerk

Indien het beleidsmatig niet wenselijk wordt geacht dat in individuele gevallen de kostprijs wordt overschreden kan als mogelijk alternatief worden overwogen om het CAK in staat te stellen de kostprijs van huishoudelijke hulp te bewaken. Het bewaken van de kostprijs zal op een zo eenvoudig mogelijke manier moeten worden vormgegeven, zonder dat dit leidt tot hoge administratieve lasten of fouten. Zo kan bijvoorbeeld gedacht worden aan de mogelijkheid voor gemeenten om een kostprijs op te nemen in het berichtenverkeer. CAK kan vervolgens bewaken dat de kostprijs van huishoudelijke hulp niet wordt overschreden.

6. Samenloop: eigen bijdrage hh voorliggend aan abonnementstarief (speelt enkel bij variant 1 en 2)

Wanneer een Wmo-cliënt zowel gebruik maakt van de huishoudelijke hulp als van overige Wmo maatwerkvoorzieningen, ligt het niet voor de hand dat er een dubbele eigen bijdrage binnen de Wmo wordt betaald. Er is al enkele jaren aandacht voor de stapeling van eigen bijdragen en het vorige kabinet heeft een aantal maatregelen genomen (waaronder het abonnementstarief) om de stapeling te verminderen. Het invoeren van een nieuwe eigen bijdrage voor huishoudelijke hulp verhoogt voor een deel van de cliënten de stapeling van eigen bijdragen. Daarom wordt voorgesteld om bij samenloop de hoogste bijdrage voorliggend te maken, hetgeen betekent dat bij samenloop met andere Wmo voorzieningen waar het abonnementstarief op van toepassing is altijd de eigen bijdrage voor huishoudelijke hulp wordt betaald. Het bewaken van de samenloop zal worden belegd bij het CAK.

Voor samenloop tussen Wlz (en beschermd wonen) en Wmo in hetzelfde huishouden geldt al een anticumulatieregeling waarbij de Wlz bijdrage voorliggend is in geval van samenloop. Die regeling wordt ook van toepassing ten aanzien van de huishoudelijke hulp.

7. Uitzondering niet-AOW gerechtigde meerpersoonshuishoudens: repareren of in stand houden?

Per 2017 is een maatregel getroffen waarmee door het toenmalige kabinet de koopkracht is gerepareerd voor de categorie eenverdienerhuishouden met een chronisch zieke partner. Dit heeft er toe geleid dat niet-AOW-gerechtigde meerpersoonshuishoudens in 2017 en 2018 geen eigen bijdrage betaalden tot een bepaalde grens van het bijdrageplichtig inkomen en onder het huidige abonnementstarief helemaal geen eigen bijdrage voor de Wmo hoeven te betalen. Deze maatregel heeft de afgelopen jaren tot vreemde situaties geleid, die lastig uitlegbaar zijn: zo gaat men bijvoorbeeld bij overlijden van de partner of echtscheiding ineens wel een eigen bijdrage betalen omdat ze tot een ander huishoudtype behoren. Een ander voorbeeld is een alleenstaande moeder in de bijstand die wel eigen bijdrage moet betalen en een vermogend koppel die dit niet hoeft.

Het repareren van deze vrijstelling zal leiden tot een logische en uitlegbare regeling, maar levert wel negatieve inkomenseffecten op voor de niet-AOW-gerechtigde meerpersoonshuishoudens: de inkomenseffecten van deze reparatie bedraagt maximaal € 19 per maand meer dan dat voor andere huishoudtypen het geval is. Er wordt nog inzichtelijk gemaakt om hoeveel mensen dit gaat en welke inkomenscategorie dit betreft.

Voor de varianten met een getrapt abonnementstarief leidt het afschaffen van de uitzondering voor niet-pensioengerechtigde meerpersoonshuishoudens tot een effect van ca.€ 30 mln op de totale uitkomst. In de varianten van een lineaire eigen bijdrage scheelt het afschaffen van de uitzondering minstens € 35 mln op de totale besparing.

Datum
31 januari 2022

Kenmerk

Indien wordt gekozen om dit te repareren vraagt dit afstemming met coalitiepartijen. Zeker gegeven het feit dat de koopkrachtplaatjes onder druk staan is van belang dat het repareren van de vrijstelling negatieve effecten heeft voor de koopkracht.

8. Indexatie: wel of niet toepassen op hoogte eigen bijdrage

De voormalige minister van VWS heeft bij de invoering van het abonnementstarief ervoor gekozen om de hoogte van het abonnementstarief niet te indexeren tijdens zijn kabinetsperiode. De hoogte van de bijdrage was vastgesteld op €17,50 per vier weken, en later na de wijziging in periodiciteit van vier weken naar maand op €19 per maand. Aangezien ook de tarieven van voorzieningen over het algemeen jaarlijks hoger worden ligt het in de rede om wel indexatie toe te passen, zeker met het oog op houdbaarheid en betaalbaarheid op de lange termijn. Dit geldt zowel voor het bestaande abonnementstarief (per 2023) als voor de nieuw in te voeren eigen bijdrage voor huishoudelijke hulp (per 2025).

Het bestaande abonnementstarief kan op grond van artikel 2.1.4b, vierde lid, van de Wmo 2015 bij ministeriële regeling worden geïndexeerd. Dat zou per 2023 mogelijk zijn.

Achtergrondinformatie

Datum
31 januari 2022

Kenmerk

Terugblik invoering abonnementstarief

Een belangrijke aanleiding voor de invoering van het abonnementstarief was het feit dat bijna alle huishoudens die eigen bijdragen betalen voor Wmo-voorzieningen ook (een deel van) het eigen risico in de Zvw vol maken (94%). Het voornaamste doel van de invoering van het abonnementstarief in de vorige kabinetsperiode was het beperken van de stapeling van zorgkosten. Daarnaast is met het abonnementstarief de eigen bijdrage systematiek sterk vereenvoudigd, waar zowel de cliënt (duidelijkheid vooraf i.p.v. achteraf) als de betrokken ketenpartijen (CAK, gemeenten) baat bij hebben.

Bij het Regeerakkoord in 2017 zijn de totale kosten voor het abonnementstarief geraamd op structureel € 290 mln (prijsspeil 2017). Ter compensatie aan gemeenten is structureel € 145 mln (prijsspeil 2017) toegevoegd aan het Gemeentefonds en voor het overige deel is in het kader van het Interbestuurlijke Programma (IBP) afgesproken dat dit gefinancierd zou worden uit het accres van het Gemeentefonds. Reden voor deze koppeling was dat in hetzelfde regeerakkoord de grondslag voor het accres werd verbreed zodat de uitgaven van gemeenten meegroeien met die van het Rijk (de trap-op-trap-af-systematiek). Het accres (de groeiruiimte) voor gemeenten bedroeg de afgelopen kabinetsperiode ca. € 5 miljard, hetgeen de grootste groei ooit was. De gemaakte afspraken in het IBP zijn vastgelegd in de maartcirculaire 2018 van het gemeentefonds. De letterlijke tekst:
'Op 14 februari hebben het Rijk en de VNG overeenstemming bereikt over de door gemeenten ervaren tekorten in het sociaal domein. Met het IBP is de discussie over de door gemeenten ervaren financiële problematiek in het sociaal domein afgerond en is een streep onder het verleden gezet. Met de door de gemeenten ervaren financiële problematiek wordt bedoeld op: de tekorten sociaal domein, de gebundelde uitkering bijstand, Wsw, kosten beschermingsbewind, de indexering, de nieuwe loonschaal huishoudelijke hulp, het abonnementstarief eigen bijdragen en Veilig Thuis.'
VNG en gemeenten zijn het oneens met deze cofinanciering en zijn van mening dat ze volledig gecompenseerd hadden moeten worden.

Bij de raming van het abonnementstarief ten tijde van de invoering is rekening gehouden met een extra toestroom naar de Wmo (aanzuigende werking) a.g.v. deze maatregel. Op basis van de recente monitor over het jaar 2020 (publicatie najaar 2021) is gebleken dat de daadwerkelijke kosten hiervan hoger zijn dan was ingeschat. In 2020 bedroeg de 'overschrijding' slechts € 20 mln, echter is het reëel om te veronderstellen dat de extra toestroom ook in 2021 en 2022 (deels) doorzet. Volgens huidige inschatting bedraagt de overschrijding vanaf 2022 jaarlijks € 110 mln⁵. De voormalig minister van VWS heeft richting de TK aangegeven dat o.b.v. de laatste monitor aanvullende maatregelen (financieel en/of inhoudelijk) nodig zijn. Besluitvorming hierover is overgelaten aan het nieuwe kabinet.

Bij de invoering van het abonnementstarief is een haakje in de wet opgenomen (art 2.3.5 Wmo2015) zodat er handelingsperspectief is in geval er knelpunten ontstaan. Daarbij is gesteld dat bij AMvB nadere regels kunnen worden gesteld, bijvoorbeeld ten aanzien van eigen kracht, algemeen gebruikelijk voorziening, gebruikelijke hulp en sociaal netwerk. Uit recente analyses van de juristen is

⁵ Dit is berekend m.b.v. aannames gebaseerd op de ontwikkelingen in 2019 en 2020.

echter gebleken dat dit haakje niet goed gebruikt kan worden voor het toevoegen van 'financiële' eigen kracht of financiële zelfredzaamheid.

Datum
31 januari 2022

Kenmerk

De invoering van het abonnementstarief heeft maatschappelijk onrust opgewekt, vanwege de aanzuigende werking die deze maatregel heeft gehad op de huishoudelijke hulp onder midden en hoge inkomensgroepen. Hierbij is de maatregel regelmatig als 'schoonmaaksubsidie voor de rijken' geframed⁶. Vanwege de onvrede over de maatregel en de geboden compensatie heeft de VNG gemeenten opgeroepen om instroom beperkende maatregelen te treffen en daarbij de randen van de wet op te zoeken (en daar overheen). Verschillende gemeenten hebben hier met steun van de VNG opvolging aan gegeven door bijvoorbeeld een inkomenstoets in te voeren, welke evident in strijd is met de wet.

In het WRR rapport 'Kiezen voor houdbare zorg' wordt het abonnementstarief kritisch beoordeeld. De WRR pleit voor actievere politieke keuzes in het belang van houdbaarheid van zorg. De introductie van het 'abonnementstarief' maakt hier een tegengestelde beweging en heeft als effect gehad dat met name de hoge- en middeninkomens financieel gezien meer aanspraak hebben weten te maken op collectieve ondersteuning.

Financieel

De volgende reeks is opgenomen in het coalitieakkoord.

Eigen bijdrage hh	2022	2023	2024	2025	Struc.
Totaal	-	10	10	-80	-80
w.v. Besparing gemeentefonds (eigen bijdragen + gedragseffect)	-	-	-	-95	-95
w.v. uitvoeringskosten CAK	-	10	10	15	15

De besparing op het gemeentefonds wordt afgeboekt op de Algemene Uitkering in het gemeentefonds, cluster Wmo. De uitvoeringskosten CAK zijn vooraf ingeschat op structureel €15 mln. Op basis van de uitvoeringstoets zal dit bedrag moeten worden aangescherpt.

Planning

Deze maatregel vergt aanpassing op het niveau van de wet en op het niveau van de AmvB. Omdat de vormgeving van beide sterk op elkaar ingrijpt is een parallel traject en uitvoeringstoets op zowel wet als amvb tegelijkertijd nodig.

Wetsvoorstel eigen bijdrage huishoudelijke hulp Wmo 2015

Datum	Actie
Opstellen startnota en bespreking in BR	Februari/maart '22
Nota hoofdkeuzes beleidsvorming Stas	Februari/maart '22

⁶ Er zijn inderdaad meer cliënten met een hoog inkomen gebruik gaan maken van de huishoudelijke hulp. Dit ligt wel genuanceerd: o.b.v. de feitelijke realisaties blijkt hoe hoger de inkomensklasse, hoe groter de procentuele stijging van het aantal cliënten, hetgeen ook logisch is gezien het lage absolute aantal cliënten met een hoog bijdrageplichtig inkomen. In absolute zin zien we – de grootste stijging bij de middeninkomens.

Afstemming over vormgeving, intern en extern (CAK, VNG, Cliëntenorganisaties)	Februari/maart '22
Opstellen wetsvoorstel (wetteksten en MvT) en afstemmen intern	April/juni '22
Uitvoeringstoets VNG	Juli/aug
Uitvoeringstoets CAK	Juli/aug
Toets ATR	Juli/aug
Toest AP, indien vtp	Juli/aug
internetconsultatie	Juli/aug
Verwerken toetsten en consultatie	September '22
Wetgevingstoets JenV	Oktober '22
Interdepartementale afstemming	Nov/dec '22
ministerraadprocedure	Noc/dec '22
Advisering RvS	Jan/maart '23
Opstellen NR en indiening TK	Maart/april '23
Behandeling TK	Voor zomer reces'23
Behandeling EK	Sept/nov '23
Procedure publicatie	Nov/dec. Publicatie uiterlijk 1.1.2024
VVM	In dit geval lange implementatieperiode van 1 jaar vereist
inwerkingtreding	1.1.2025

Datum
31 januari 2022

Kenmerk

Amvb eigen bijdrage huishoudelijke hulp Wmo 2015

In verband met vereiste implementatietermijn dient ook de amvb op 1.1.2024 te worden gepubliceerd.

Datum	Actie
Opstellen startnota en bespreking in BR	Februari/maart '22 (samen met WV)
Nota hoofdkeuzes beleidsvorming Stas	Februari/maart '22 (samen met WV)
Afstemming over vormgeving, intern en extern (CAK, VNG, Cliëntenorganisaties)	Februari/maart '22 (samen met WV, met uitloop tot begin najaar '22.
Opstellen amvb (teksten en NvT) en afstemmen intern	t/m december '22
Impactanalyse VNG	Jan/feb '23
Impactanalyse CAK	Jan/feb '23
Toets ATR	Jan/feb '23
Toets AP, indien vtp	Jan/feb '23
internetconsultatie	Jan/feb '23
Verwerken toetsten en consultatie	maart '23
Wetgevingstoets JenV	april '23
Interdepartementale afstemming	Mei/juni '23
ministerraadprocedure	Mei/juni '23
Advisering RvS	Aug/okt '23
Opstellen NR	Nov '23
Procedure publicatie	dec '23, publicatie uiterlijk 1.1.2024
VVM	In dit geval lange implementatieperiode van 1 jaar vereist

inwerkingtreding	1.1.2025
------------------	----------

Datum
31 januari 2022

Kenmerk

a. Draagvlak politiek

Bij de wetsbehandeling van het abonnementstarief is een kamerbrede motie van het lid Hijink c.s. aangenomen. In deze motie is de regering verzocht, aan de hand van de uitkomsten van de monitor abonnementstarief, in samenspraak met gemeenten maatregelen te treffen als blijkt dat sprake is van knelpunten die zijn ontstaan bij een deugdelijke uitvoering van het abonnementstarief door gemeenten. Op basis van de laatste monitor (die 10 december naar de TK is gestuurd) is geconstateerd dat de kosten van het abonnementstarief (de aanzuigende werking + de gedeerde eigen bijdrage) in 2020 hoger zijn dan was verwacht bij de invoering en dat als gevolg daarvan aanvullende maatregelen nodig zijn. Met deze maatregel wordt hierin voorzien (in ieder geval vanaf 2025). Naar verwachting zal er dan ook breed draagvlak zijn voor deze maatregel, al zal ook aandacht zijn voor het effect op de stapeling van zorgkosten.

b. Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

Voor cliënten huishoudelijke hulp met midden- en hoge inkomens geldt dat deze maatregel negatieve inkomenseffecten kan hebben. Een deel van deze cliënten zal overwegen om huishoudelijke hulp via de Wmo stop te zetten en ondersteuning in het eigen netwerk zoeken of bij een marktpartij. Cliëntenorganisaties als de Patiëntenfederatie vragen aandacht voor de stapeling van zorgkosten. Zij waren voorstander van behoud van het abonnementstarief voor alle voorzieningen. Met de nieuwe maatregel zal de stapeling van zorgkosten voor een deel van de doelgroep toenemen. Naar verwachting zullen zij pleiten voor het ontzien van de (lage) middeninkomens bij de uitwerking van deze maatregel.

Gemeenten zullen naar verwachting blij zijn met deze maatregel aangezien het sturingsinstrumentarium hiermee wordt uitgebreid. Wel zullen zij naar verwachting aandringen op aanvullende compensatie voor de periode tot aan invoering van de maatregel in 2025.

c. Financiële en personele gevolgen

Zie bij toelichting.

d. Juridische aspecten haalbaarheid

Voor deze maatregel is wijziging van regelgeving nodig, zowel op het niveau van de wet als op het niveau van een amvb. Hierbij dient o.a. het begrip huishoudelijke hulp gedefinieerd te worden, de eigen bijdrage systematiek te worden geïntroduceerd, de samenhang met het abonnementstarief te worden geregeld, de (systematiek van) hoogte van de eigen bijdrage en de samenloop met andere bijdragen te worden bepaald als de wijze van innen en uitvoering

e. Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)

Afgestemd met FEZ, MEVA, WJZ, en Z.

Extern is op onderdelen afgestemd met CAK. In een later stadium wordt ook de VNG en gemeenten betrokken bij de uitwerking.

f. Gevolgen administratieve lasten

Wordt nader uitgewerkt in wetstraject.

g. Toezeggingen
nvt

h. Fraudetoets
nvt

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
nvt

Datum
31 januari 2022
Kenmerk